

İÇ MEKÂN MOBİLYALARINDA RENK FAKTÖRÜNÜN ETKİSİ

Hülya KALAYCIOĞLU¹, Uğur ARAS²

*1, Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Endüstri Mühendisliği
Bölümü, Trabzon /TÜRKİYE, khulya@ktu.edu.tr*

*2, Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Endüstri Mühendisliği
Bölümü, Trabzon /TÜRKİYE, uaras@ktu.edu.tr*

Özet

Renkler nesne ve olayları tanıma, tanıma ve bildirmede insanların kullandığı en belirleyici unsurlardandır. İnsanların kendileri de dâhil olmak üzere varlık âlemindeki her şeyin ayırıcı bir rengi vardır. Renklerin sadece dış dünyayla ilgili olmadığı, insanların iç dünyasıyla da ilgili olduğu anlaşılmış ve renklerin insanlar üzerinde farklı psikolojik etkileri olduğu bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Yaşam alanları ruh sağlığı açısından önemlidir. Günümüz insanı zamanının %90'ını kapalı mekânlarda sürdürmektedir. Bu nedenle yaşam alanlarında huzurlu ve sağlıklı hissetme ihtiyacı her gün artmaktadır.

İnsanoğlu kullandığı mobilyada; işlev, konfor, model, ergonomik uygunluk yanında huzur ararken, renk faktörü moda şartlarına bağlı olup, renklerin insan psikolojisindeki etkisi ne yazık ki dikkate alınmamaktadır. Oysa mobilyalar ve üretildiği malzemelerin renkleri kişinin kendini iyi hissetmesini ve rahatlamasını sağladığı gibi performansı arttırabilir. Bu bildiride mobilyalarda renk faktörünün etkisi irdelenecektir.

Anahtar kelimeler: Mobilya, Renk, Psikoloji, İnsanoğlu.

EFFECT OF COLOR FACTORS IN INDOOR FURNITURE

Abstract

Colors are the most decisive factors that people use to recognize objects and events, promotion and declare. Including the people themselves, there is a distinctive color of everything in the universe existence. Color is not just about the outside world. They also

include people's inner world and and has been scientifically proven to have different psychological effects on people of color. Living areas are important for mental health. Modern human remains 90% of the time indoors. This reason, the need to feel peaceful and helathy in the living area is increasing every day.

People are looking peace besides function, comfort, model, and ergonomic suitability for used for furniture. Color factor depends on the fashion conditions and the effect on the color of human psychology is ignored. Whereas furniture and color of the materials produced in a person's feeling good and as it provides relief. In addition they can improve their performance. In this paper, the effect of the furniture in the color factors will be examined.

Keywords: Furniture, Color, Psychology, People

1. Giriş

İnsanlarda renk bulma kaygısı tarih öncesi çağlarda başlamıştır. Topraktan elde ettikleri kiremit kırmızısı ve siyah, turuncu gibi renkleri açık ve koyu tonlar halinde kullanarak mağara duvarlarını boyamışlardır [1]. Buradan yola çıkarak rengin ilkel insanlar doğanın bir parçası olduğunu söylenebilir. Daha sonra insanlar, malzemeleri doğada olduğundan daha farklı yapmanın yollarını keşfetmiş ve yeni renkler ortaya çıkmıştır. Örneğin toprağı fırınlayarak, güneşte kurutarak yapılan gri renkli tuğlalardan farklı olarak kırmızı ve sarı renkleri elde etmişler ve ahşabı katranlayarak koyu siyah bir rengin ortaya çıkmasını sağlamışlardır [2].

Tüketim, günümüz toplumunun ekonomisini ve hayat tarzını sürükleyen önemli bir etkidir. Sahip olunan eşyalar insanların kişisel bir tanımıdır ve diğer insanlara karşı konumlarını temsil eder.

Mobilya endüstrisinin ürünleri, toplum için kültürel ve kişisel anlamlar taşımaktadır. Bu anlamları keşfetmek için renkleri tanımak gerekmektedir. İyi tasarlanmış ve renkleri doğru kullanılmış bir mobilya, alıcısına sosyal ve aile yaşamında yararlı olur.

Mobilya tüketicileri orijinallik, tinsellik, kişisellik, denge ve ahenk gibi özellikleri tercih ederler. Tüketiciler evlerini bir çeşit kendini ifade etme tarzı olarak görüyor ve

bundan tatmin duymak istemektedirler. Renklerin doğru kullanımı ile mobilyaya anlam ve değer yüklemektedir [3].

Renk tasarımın önemli öğelerinden biridir. Mekânda yer alan tüm biçimler, yüzeyler renk farklılıkları ile daha iyi algılanır. Tasarımcı, iç mekânda hislerinin yanında, renklerin fiziksel özelliklerini ve niteliklerinden dolayı birbirlerini nasıl etkiledikleri konularını bilerek, renk armoni yöntemlerini uygulamalıdır. Ayrıca renk seçimini yönlendiren, tasarımcıların ve kullanıcıların renk tercihlerinde hisleriyle hareket etmelerine neden olan bir takım kriterler ortaya çıkmaktadır [4].

2. Mobilyalarda Rengin Önemi

Renk, tüm yaşantıda görsel olarak sık sık karşılaşılan ve güzelliğe fazlaca katkıda bulunan bir faktördür. İç dekorasyonda, mobilyalarda renklerin birçok çeşidini görmek mümkündür. Mobilya yüzeylerinde doğal renkler ile birlikte yapay renkler de bulunmaktadır. Rengin kaynağı ışıktır ve renklerin daha zevk vermesi için uygun aydınlatma gereklidir. Mobilya yüzeyindeki renkler, kullanıcının seçiminde etkilidir. İnsanlar rengin psikolojik etkisine göre mobilyalarını belirlemektedirler. Oda içerisine girildiğinde ilk dikkati çeken ve sürekli izlenim sağlayan mobilyaların renkleridir. Bu sebeple mobilya yüzeylerindeki renkler beyni ve gözü yormamalı, aynı zamanda dinlendirici olmalıdır. Uzun süreli kullanımdan dolayı bıkmama hissi vermemelidir.

Renk, mobilya ve iç dekorasyonda ustaca kullanıldığında tüm insanlarda heyecan uyandırır. Bununla birlikte renk tonları bazı insanlarda mutluluk, bazılarında da depresyon yaratabilir.

Mekân içerisindeki mobilyaları dekore ederken, doğadaki renklerden yararlanılmaktadır. Mobilyalardaki renkler genelde yapısının ait olduğu doğadaki ağacın rengindedir veya yapay olarak ona yakın tonlardır. Mobilya döşemelerinde de doğadaki renklerden faydalanılır. Örneğin; yataklar, dolaplar ve kanepeler gibi büyük boyutlu mobilyalar dağlar gibi yumuşak ve grileştirilmiş tonlarda olmalıdır. Banyolarda kullanılan mobilyaların, yer ve duvar döşemelerinin rengi gökyüzünün, denizin ve suyun renginden esinlenerek tasarlanmalıdır [5].

2.1. Renk Çemberi

Renk çemberi 1666'da Isaac Newton tarafından geliştirilmiştir. Ana renkler ve ana renkler ile ara renklerin birbirine karıştırılması ile elde edilen 12 adet renk ve

tonlarından oluşmaktadır. Renk çemberini tasarımcılar, ressamalar ve dekoratörler hangi renklerin uyum içinde olduğunu belirlemek için kullanır. İç mekân tasarımında, plastik, metal ve gıda sanayisinde, eğitimde, otomotiv sanayisinde, tekstilde, güzel sanatlar dallarında kapsamlı olarak kullanılmaktadır [6].

Şekil 1. Bir renk çemberinde renklerin ilişkileri [7].

Renkleri birbirine uyumuna ve renk çemberi üzerindeki durumlarına göre iki gruba ayırmak mümkündür. Bunlar zıt (kontrast) renkler ve bütünleyici (armoni) renkler olarak isimlendirilirler.

Zıt renkler; yan yana geldiklerinde daha parlak ve canlı etkiye sahip olmaktadırlar. Aynı zamanda birbirlerinin negatif etkilerini kırarak denge yaratmaktadırlar. Zıt renklerden birisi diğerine karıştırılırsa karıştığı rengin parlaklığını kırmaktadır. Renk çemberinde birbirine karşılıklı olarak bakan renkler bu gruba girmektedir (kırmızı-yeşil, mavi-turuncu vb.)

Bütünleyici renkler; estetik açısından uyum sağlamaktadırlar. Bir arada kullanıldıklarında tamamlayıcı olarak etki oluştururlar ve hoş bir geçiş sağlarlar. Renk çemberinde birbiriyle yan yana olan renkleri temsil etmektedir (mavi-mor, kırmızı-turuncu vb.) [8].

Şekil 2. Zıt ve bütünlüyci mobilya ve mekân dizaynları [9].

2.2. Mobilyalarda kullanılan renkler ve özellikleri

Kullanım amacına bağlı olarak mobilyalarda çeşitli renk seçenekleri mevcuttur. İç mekânda kullanılan mobilya renkleri ruh ve beden sağlığı üzerinde olumlu ve olumsuz etki bırakmaktadır. Bu nedenle seçilen mobilya renklerinin olumlu olmasına özen gösterilmelidir.

- **Kırmızı ve tonları;** Hareket ve aktivitenin yoğun olduğu mekânlardaki mobilyalar için kullanılabilir (Diskotek, bar mobilyaları).
- **Turuncu ve tonları;** Neşe ve keyif vermesi amaçlanan mekânlardaki mobilyalarda tercih edilir (geniş mekânlarda, mutfak, yemek odası, koridorlarda kullanılan mobilyalar).
- **Sarı ve tonları;** Mobilyalarda genelde alt ve üst değerleri kullanılır. Tek başına kullanımda beyinde zihinsel karışıklıklara sebep olur. Bu yüzden tamamlayıcı rengi olan mor ile kullanılmalıdır. Koyu renkleri olan krem veya manolya daha az olumsuz etki yaratır.
- **Yeşil ve tonları;** Doğayı çağrıştıran, huzur verici bir renktir. Açık ve pastel tonları mobilyalarda tercih edilir (Mutfak, avlu ve antre mobilyaları).
- **Turkuaz tonları;** İnsana canlılık ve ferahlık hissi verir. Mobilyaları, olduğundan daha geniş hissiyatı yaratır (Banyo, bekleme salonları, çalışma odası ve büro mobilyaları) .
- **Mavi ve tonları;** Mobilyalarda sakinleştirici etki oluşturur. Dinlenmeye yönelik her mekân mobilyalarında kullanılabilir. Açık ve pastel tonları tercih edilir (banyo ve büro mobilyaları, yatak odası).
- **Mor ve tonları;** Dekorasyonda az kullanılan renktir. Morun açık tonları olan leylak, orkide, lavanta mobilyalarda tercih edilebilir (Yatak ve çalışma odası mobilyalar) .

- **Macente (kırmızı- mor) ;** İnsana güven verici özelliği vardır. Mobilyalara sıcaklık ve şefkat etkisi katar. Açık tonları olan gül pembesi ile somon tercih edilebilir (Yatak odası, banyo mobilyaları) [5].

3. Mobilyalarda Renk Tercihini Etkileyen Ana Faktörler

3.1. Psikolojik Faktörler

Renkler sahip oldukları düşük yada yüksek titreşimli enerjileriyle insan psikolojisi üzerinde etkili bulunmaktadır. İnsanın duygusal, zihinsel ve fiziksel dünyasını derinden etkilerler. Renk psiko-sosyal gereksinimlerin sağlanmasında da etkilidirler. Bu sebeple renkleri yapısal olarak incelemenin yanında psikoloji açısından da incelemek gerekmektedir. Bazı renkler, iç daraltıcı, sıkıcı bulunduğu gibi bazıları insan üzerinde bir ferahlık, genişlik duygusu yaratmaktadır. Bu özellikleriyle renkler, uyarıcı oldukları kadar çökme hissi yaratıcı, yapıcı oldukları kadarda yıkıcı, itici yâda çekici olabilmektedir. Ayrıca renkler sayesinde bir nesne daha yakın durduğu gibi olduğundan daha uzakta algılanabilmektedir. Dolayısıyla tıpkı aydınlatma konusunda olduğu gibi renklerin kullanımında insan gözünde yanılsama yaratmaktadır [10,11].

Renk türlerinin psikolojik etkileriyle ilgili yapılmış pek çok çalışma ve gözlemler yer almaktadır. Tablo 1’de bazı renklerin psikolojik etkileri sınıflandırılmıştır.

Tablo 1. Renk türlerinin psikolojiye olan etkileri [4,12,13]

RENK TÜRÜ	RENK TÜRÜNÜN ETKİLERİ
KIRMIZI	Kuvvet, canlılık, enerji ve dinamizm anlamına gelir. Vahşi, canlandırıcı hatta sinir bozucudur ve kendisini zorla kabul ettirir. Bakışlarımızı istesek de istemesek de üzerine çeker. Oldukça sıcak bir renktir. Kırmızının her nüansı ayrı bir psikolojik karaktere sahiptir. Koyu kırmızı; ciddi, geleneksel, ağır, güç dolu ve asalet işaretidir. Orta kırmızı; güç, aktivite, hareket ve tutkulu bir özlemi ifade eder.
TURUNCU	Birlik olmaya yönlendirici, çok kullanıldığı durumlarda huzursuz edici, zenginlik, Neşe verici, ısıtıcı, ışık ve verimliliği temsil eden bir renktir. İyimserlik yayan turuncu Önsezinin, duru sevincin, dengenin ve gücün sembolüdür.
SARI	Renklerin en neşelisidir. Gençlik ve canlılık ifade eder. Daha çok açık tonlarda bu özellik belirginleşir. Sarıya hafif yeşil karıştırıldığında rahatsız edici bir etki verir. En ışıklı, hareketli, parlak ve neşeli renk olan sarı, zenginlik, bolluk, şeref ve sadakati hatırlatır. Sarı entelektüel olma, yöneticilik, hırs, iddia ve özgürlüktür.

	Renk terapistlerine göre bu renk, tüm renkler arasında genel kas sinirlerinin gücünü arttıran tek renktir. Ayrıca, sarının açık tonları, alanları genişleterek büyütür. Zihin uyarıcı etkisi olan ve iletişim kurmayı kolaylaştıran bu rengin aşırıya kaçılması halinde Vandalizm, kıskançlık, hastalık, mantıksızlık, şüphe ve güvensizlik, sorumsuzluk, uçukluk getirir.
YEŞİL	Sessizlik, verimlilik, hayat, büyüme, doğa, bilgelik ve inancı çağırır. Genel olarak yeşil ağaçların yapraklarının, çimenlerin rengi olduğundan serinletici ve sakinleştirici bir etkiye sahiptir. Her renkte olduğu gibi yeşilinde farklı tür ve tonları farklı duygular uyandırabilir. Yeşil kendine saygı, adalet ve güveni temsil edebilirken, abartılması megaloman, otoriter ama küstah, alaycı bir ifade yayabilir.
MOR	Mor, asalet, utanç, hüznün, aşk ve aklın birleşimi ve itibarın rengidir. Mor, büyük alanlarda görüldüğü takdirde korkutucu ve huzursuzluk veren bir renktir. Erguvan, haklılık, ihtişam, egemenlik ve asillik duygusu doğuran kişiler arasında ciddiyet ve mesafe duygusu telkin eder. Menekşe moru, dini otorite, kaos, ölüm, kendini adama, ilahi aşkı temsil eden bir renktir. Leylak rengiyse melankolik duygular telkin eder.
MAVİ	Mavi, hoşnutluk, iyi niyet, merhamet, açık sözlülük, dürüstlük, esneklik, uyum, uzlaşma, işbirliği ve huzuru çağırır. Heyecan giderici ve sakinleştirici etkisi vardır. Gevşemenin sevildiği ortamlarda mavi yansımalar bulunmalıdır. Mavi ışık, uyku getirici ağrı giderici ve kasılmayı önleyicidir. Mavi, ister çok koyu, ister açık olsun, içinde özgürlük ve uyum taşıyan bir renktir. Koyu mavi olan lacivert renk, ciddi olmaya ve kapsamlı düşünceye sevk eden bir renktir. Özellikle çok solgun mavilerin bolca kullanıldığı yerlerde pasiflik ve tembellek hissi getireceği unutulmamalıdır.
BEYAZ	Beyaz temizliği ve istikrarı ifade eder. Bütün renkleri içinde barındırır. Birliğin ve saflığın sembolü olmuştur. Bir açıklık ve şeffaflık idealini yansıtır
SİYAH	Beyazın zıttı olan siyah, iyi-kötü, gündüz-gece, yaşam-ölüm gibi var olan doğal ikilemlerin 'diğer' rengidir. Siyah her birimizin doğasında bulunan derin uyumsuzluğun sembolüdür. Bu renk, yas, pişmanlık, suçluluğu sembolize edebileceği gibi, derin dinlendirici sessizlik ve sonsuzluk yâda yapısal kuvveti sembolize eder.
PEMBE	Uyum, neşe, şirinliğin ve sevginin simgesidir. Rahat hissettiren ve dinlendiren bir renktir. Bu yüzden bazı büyük mağazalar tezgâhtarlarına pembe üniforma giydirir ki, müşteriler kendilerini rahat hissetsin diye. Pembe ayrıca çocuk rengidir.
KAHVERENGİ	Sağlamlık ve yararlılık ifadesini taşır. Renklerin en gerçekçi olanıdır. Aynı zamanda sağlıklı bir yaşamı ve güncel çalışmayı yansıtır. Koyuluğu arttıkça siyahın özelliklerini almaya başlar. Gerçekçiliğin plan ve sistemin rengidir. İnsan hareketlerini hızlandırır. Güvence istikrar ve büyük ölçüde pratikliği temsil eder.
TURKUAZ	Uçuk turkuaz, mavi ve yeşil gibi sakinleştiricidir. Canlandırıcı ve sakinleştirici psikolojik etkileri bulunmaktadır.

	İnsanlar üzerinde istikrar sağlayıcı bir özellik sağladığı gibi, dikkati ve konsantrasyonunda ayakta tutar. Bu sebepten turkuaz insanı kendisini kolayca ifade eder. Açık fikirliliğin, gururun, yardımseverliğin potansiyeldir. Turkuaz ayrıca en üst düzeydeki değişim ve dönüşüm sembolüdür. Negatif etkisinde turkuaz, insanın hayattan korkmasına yol açacak bir acemilik yâda çekingenlik hissi oluşturabilir. Kişileri duygusal ve zihinsel açıdan boşluğu iletebilecek olan soyutlama isteğine yol açabilmesi de bir başka negatif yanıdır.
FUŞYA	Tüm renk karakterlerinden en zarifidir. Bu renk idealizmi ortaya koyar. Saygı şükran ve sadakatin simgesidir, anlayışı ve olgunluğu ifade eder. Yöneticilik vasfı taşır. Yumuşak, sıcak ve koruyucu özelliklerini ifade eder. İfade ettiği en önemli değer ruhsallıktır. Şefkat, nezaket, yumuşaklık duygularını ortaya çıkartan bir renktir. Duyarlı insanlar tarafından tercih edilir ve aşk duygularını da ifade eder. Negatif tarafından baktığımızda egemenlik duygusu güvensizlik kendini beğenmişlikle gelen yalnızlık ortaya çıkar
GRİ	Açıktan koyuya değişen bir anlam ifade eder. Genellikle belirsizliğin rengidir. Açık tonlarında endişeyi ifade ederken, koyu tonlarında bencilliği belirtir.

3.2. Karakter Yapısı

Bir rengin kişiler üzerinde değişmez bir etkisinin olmadığı bilinmektedir. Yapılan tanımlamalar ancak genel tanımlamalardır. Herhangi bir renge karşı insanların verdiği tepki şiddetleri farklı olabilir. Bu sebeple psikologlar insan karakterlerini tanımlamada renklerden faydalanabilmektedirler. Belli renklere karşı tepkilerin şiddetlerinin normal, abartılı ya da az olması, psikologlara insan karakterleri ile ilgili fikirler vermektedir [14].

Tablo 2. Renklerin karakterle anlamsal bağlantıları [14,15]

RENKLER	NORMAL	ABARTILI	AZ
KIRMIZI	Kendine güven	Haddini aşma	Kendine acı çektirme
MAVİ	Hoşnutluk	Taviz verme	Hoşnutsuzluk
YEŞİL	Kendine saygı	Megalomani	Kendinden şüphe
SARI	Kendini aşma	Uçukluk	Kendini suçlama

3.3. Deneyimler, Alışkanlıklar, Şartlanmış Refleksler

Yaşanılan tecrübelerde renk tercihlerini etkilemektedir. Kişilerin mutlu olduğu günlerde üzerinde olan kıyafetin rengini hatırlaması ve o renge sempati duyması bu sebeptendir. Daha önceden görüp tanımladığı, belleğinde yer etmiş nesnelere farklı

renklerde gördüğünde insan olağan olmayan tepkiler vermektedir. Bu sebeple çevresindeki renkleri, alıştığı ve daha önceden bildiği şekliyle ister [16].

Kavramlar ve renkler öyle şartlanmıştır ki, salçanın veya ketçabın mavi olma ihtimali akla bile gelmez. Kırmızı renkte görmeye alışmış olduğumuz bir salçayı, mavi renkte gördüğümüzde iştahımız kapanır, yemek yeme isteği kalmaz. Çünkü zamanla belirli renkleri belirli cisimlerle bağdaştıran kişinin, alışık olduğu renkte görmediği şeylere karşı yabancılaşma duyduğu bilinen bir gerçektir [4].

3.4. Kültürel Farklılıklar

Renklerin etkileri yüzeysel anlamda evrensel de olsa, sembolik anlamları bakımından farklı toplumlarda farklı ifadeler barındırır. Bu durum toplumların genel karakterleri ve inanç yapılarıyla açıklanabilir. Cenaze törenlerinde batılı toplumların siyah rengi tercih etmesi, Japonların ise ölümü ifade etmek için beyazı kullanması bu duruma örnek gösterilebilir. Dolayısıyla, kültürler arası bu farklılıklar, renklerin etkilerinin farklılığından değil, toplumun düşünce yapısına göre yaptığı renk tercihlerinden kaynaklanmaktadır [14,16].

Tablo 3. Farklı Toplumların Değer Yargılarına Göre Renklerin Anlamları [17]

Renkler	Amerika	Çin	Japonya	Mısır	Fransa
Kırmızı	Tehlike, durdurmak	Mutluluk	Öfke, tehlike	Ölüm	Aristokrasi
Mavi	Üzüntü, melankoli	Gök, bulutlar	Kötülük	Erdem, inanç, doğruluk	Özgürlük, barış
Yeşil	Acemilik, çiraklık	Ming hanedanlığı, gök	Gelecek, gençlik, enerji	Doğurganlık, kuvvet	Suç
Sarı	Korkaklık	Doğum, zenginlik	Lütuf, soyluluk	Mutluluk, refah	Geçici olan
Beyaz	Saflık	Ölüm, saflık	Ölüm	Sevinç	Tarafsızlık

4. Mekânlarda Rengin Algıya Etkisi

Isısal etki; Isı ile ilgili yargılarda araştırmacıların ortak görüşü yeğlilik ve parlaklıktan çok tayf renginin etkili olduğu yönündedir. Bu yargı da renklerin sıcak ve soğuk renkler olarak gruplandırılmasını sağlar. Bazı deneyler sonucunda bir mekânda renklerin doğru kullanılması sonucu enerji tasarrufunun sağlanabileceği sonucuna ulaşılmıştır [14]. Kullanılan renklerin ısısal etkisi ile ilgili yapılan bir çalışmada

mavimsi yeşil boyalı mekânlarda bulunanların 15°C'yi soğuk olarak algıladığı, kırmızımsı turuncu boyalı çalışma alanlarında bulunan kişilerin ise ancak 11°C'yi soğuk algıladıkları görülmüştür. Bu olgudan, ısıtma sistemlerinde bir ekonomi faktörü olarak yararlanılabilir [18].

Kütlesel etki; Araştırmalarda tayf renkleri içinde mavi ve kırmızının en ağır, sarının ise en hafif renkler olduklarını söylemiş ve parlaklığın ağırlıkla ilgili yargılarda etkisinin olmadığını, tayf rengi boyutunda renklerin ağırdan hafife doğru, kırmızı, mavi, yeşil, turuncu ve sarı şeklinde bir diziliş gösterdiğini saptamışlardır [19].

Zaman etkisi; Kullanılan renkler, o mekânda geçirilen zaman hissinde değişikliklere yol açabilmektedir. Sıcak renklerin hâkim olduğu bir mekânda geçen zamanın normalden daha fazla tahmin edildiği, ancak soğuk renklerin hâkim olduğu bir mekânda tahmin edilen sürenin, gerçek süreden az olduğu saptanmıştır. Buna bağlı olarak, soğuk renklerin rutin, monoton işlerin yapıldığı yerlerde kullanılmasının uygun olabileceği önerilir [14].

Mekânsal etki; Bir mekânın gerçek boyutları sabit tutulduğu halde farklı renkler kullanılarak, farklı boyutsal etkiler ortaya çıkartılabilir. Renklerin tonu, optik yanılgılar yaratarak mekânın fiziksel karakterini değiştirme olanağı verebilmektedir. Açık renkler, nesnelerin olduklarından daha yakın ve büyük gösterirken, mekânların ise büyük görünmesini sağlarlar. Koyu renkler ise küçük algılanmalarına neden olmaktadır [20].

Rengin bu özelliklerinden faydalanılarak bunaltıcı ve sıkıcı olan bir mekân daha çekici hale yâda çok büyük bir mekân daha sevimli hale dönüştürülebilir. Uzun ve dar bir koridorun uçtaki duvarları sıcak, yan duvarlar ise soğuk renklere boyanarak etkisi hafifletilebilir. Mekânda tavan ve duvar renklerinin değiştirilmesi insan üzerinde mekânın yüksekliği ve hacmi ile ilgili farklı etkiler bırakabilmektedir. Tavanın sıcak renklere boyanması basık bir hacim etkisi yaratarak daha yakın görünmesini sağlamaktadır. Soğuk renklerle boyanan tavanlarda ise daha uzak hissiyatı meydana gelmektedir.

İşitsel etki; renk mekânda sesin kişilere farklı şiddetlerde etki etmesini sağlayabilir. Yapılan bir çalışmada sesin beyaza boyanmış bir salonda, mor renge boyanmış bir salondan daha gür ve kuvvetli işitildiğini belirlemiştir. Mekân rengi algılanan ses düzeyini etkilemektedir [14].

4. Sonuç ve Değerlendirme

Bir iç mekânı tamamlayan içindeki mobilyalardır. Uygun mobilyalar seçmek, o mekânı renk, doku bütünlüğü ve kullanım açısından daha güçlü yapar. Seçilen mobilyaların mekânın yapısı, tarihi ve özelliklerine uygun olması gerekir. Belirtilen faktörlerin yanı sıra moda kavramı, yaş ve cinsiyet, alan, doku ve biçim ve rengin konseptte uygunluğu gibi kavramlar mobilya seçimi ve mekân dekorasyonunun oluşturulmasında önemli olan faktörleri oluşturmaktadır.

İnsanlar evlerinin sıradan olmasını değil, kendi kişiliklerinden çizgiler, ortak noktalar taşımalarını istemektedir. Uygun renk seçimi ise fark yaratma konusunda mobilya model seçimi ve iç mimari kadar önem taşımaktadır. Dekorasyonda mobilya, aksesuar ve renk bütünlüğü önemli olmaktadır. Bu faktörlerden birisinin eksik olması diğer faktörlerinde kalitesini etkilemektedir. Mobilya seçiminde renkler mekâna renk katabilir. Aynı zamanda uygun olmayan seçimler de boğabilir. Aydınlatma da mobilya ve mekân renk seçimlerinde etkili bir faktörü oluşturmaktadır. Çevremizdeki nesnelere görebilmemiz ışığın sayesinde olabilmektedir. Az ışık alan mekânlarda koyu ve kapalı renklerin seçimi aydınlatmanın daha etkisiz kalmasına neden olacaktır.

Kaynaklar

- [1] Çağlarca, S. Renk ve Armoni Kuralları. İstanbul: İnkılap Kitabevi; 1993.
- [2] Rasmussen, SE. Experiencing Architecture. Cambridge: The MIT Press; 1962.
- [3] Anonim. Mobilya Seçiminde Renk Trendleri, <http://www.mobilyaonline.net/eksite/haber.php?ID=20>, 08 Şubat 2015.
- [4] Özdemir, T. Tasarımda Renk Seçimini Etkileyen Faktörler, Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2005; 14 (2): 391-402.
- [5] T.C. MEB, Sanat ve Tasarım, Donatı Seçimleri, Ankara 2012, http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Donatı%20Seçimleri.pdf, 10 Şubat 2015.
- [6] T.C. MEB, Mobilya ve İç Mekân Tasarımı, Boyama Yapma, Ankara 2011, http://www.yyu.edu.tr/abis/admin/dosya/5318/dosyalar/5318_07042014112604_47782.pdf, 10 Şubat 2015.
- [7] Anonim, Using Color Effectively, Chapter 11, Housing and interior desing, 10th Edition, 293s. http://www.g-w.com/pdf/sampchap/9781605253374_ch11.pdf.

- [8] Anonim, Mekân İçerisinde Birbirine Uyumuna Göre Renkler, <http://www.dekorguru.com/2010/12/mekân-icinde-birbirine-uyumuna-gore-renkler.html>, 15 Şubat 2015.
- [9] Anonim, <http://articulatebaboon.com/pink-wall-living-room-decoration/living-roomdecoration-hello-kitty-house/>, 20 Şubat 2015.
- [10] Anonim, “Renk Terapisi”, newagetr.hypermart.net/renk.html, 5 Şubat 2015
- [11] Özbudak YB, Gümüş B, Çetin FD. İç mekân aydınlatmasında renk ve aydınlatma sistemi ilişkisi, http://www.emo.org.tr/ekler/0db17c6772e2a26_ek.pdf, 20 Şubat 2015.
- [12] Martel, C. Ben Enerjiyim. İstanbul: Arion Yayınevi; 1995.
- [13] Anonim, Mobilyada Renk Tercihini Etkileyen Faktörler, <http://www.evdose.com/tur/renk/ren0072.html>, 22 Şubat 2015.
- [14] Çabuk G.. İlköğretim Binalarının Renk Açısından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Mimarlık Anabilim Dalı, 2006.
- [15] Coşkuner, S. Renkler ve Kişiliğimiz. İzmir: Site Ofset Ltd; 1995.
- [16] Ulaş BG. İç Mekân Renk Düzenlemeleri, Yüksek lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2002.
- [17] Anonim, http://www.sapdesignguild.org/resources/glossary_color/index.htm, 22 Şubat 2015.
- [18] Erdem S. İç Mekânlarda Renk Kullanımı, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
- [19] Ural S.E. Yapay Ortamların Renklendirilmesinde Renk Dinamikleri, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon, 1995.
- [20] Yamaner F. Farklı Fonksiyonlarda Renk Kullanımına İlişkin Yaklaşımların Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Konya Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya, 2001.